

Socialistisk Folkeparti - Sorø

Valgprogram for kommunalvalg 2021

Valgrundlag og politisk ramme for SF's repræsentation i kommunalbestyrelsen.

SF's pejlemærker i kommunalpolitik 2021- 2025:

SF vil have demokratiske fællesskaber med frihed. Vi står for frihed, der giver plads til mennesker uanset, hvor man står i livet. Frihed, der ikke er bestemt af din bankkonto, dit helbred, job eller uddannelse. Det kræver stærke fællesskaber i det nære liv, i lokalsamfundet, i skolen, i daginstitutionen, på plejehjemmet og på arbejdspladsen. Et fællesskab, hvor vi kerer os om hinanden og hvor der er plads til at være den, man er. For SF er frihed noget andet og mere grundlæggende, end at have mange materielle valgmuligheder

Fremtiden er grøn og vi arbejder for grøn omstilling, bæredygtighed og en klimaneutral kommune. Vi arbejder for grøn omstilling – hvor grønne livsformer og grøn produktion udvikles til gavn for miljø og klima samt gode livsvilkår nu og for fremtidens generationer. Vi arbejder for en mere bæredygtig energi til opvarmning og elektricitet. Fx vil vi arbejde for, at Sorø Fjernvarmeværks biobrændselanlæg til have og parkaffald bliver suppleret med f.eks. varmepumper. SF vil arbejde for, at flere kommer til at tage cyklen. Vi vil arbejde for flere cykelstier og bedre forhold for cyklister.

Vild natur skal have mere plads. SF ser naturen som kernen i en kommune, der er attraktiv at bo i, der udvikler sunde livsformer og gode opvækstvilkår. Naturen er basis for vores fælles fremtid. Corona-pandemien har lært os, hvor meget naturoplevelser kan give os. Det er fakta, at den vilde natur og biodiversiteten i Danmark er svundet ind. Det er den også i Sorø Kommune. Den udvikling skal vi vende ved at være med til at skabe grobund og plads for mere vild natur.

Rent vand i søerne. SF vil arbejde for, at vi får rent vand i søerne, så der kommer en god tilstand for dyre og planteliv. Vi vil arbejde for rent badevand i Sorø Sø og andre badesøer.

Vi vælger velfærd. For SF er velfærd en kommunal opgave og vi mener, at vi som kommune skal tage det ansvar på os. SF vil et velfærdssamfund, hvor vi deles om ressourcerne og yder efter evne. Alle har ret til et ordentligt liv med livsglæde og trygge økonomiske vilkår, uanset om man har et arbejde, eller man ikke er i stand til at arbejde. Ingen skal presses ud af fællesskabet.

Vi vil et godt børneliv. For SF er det et fælles ansvar, at alle børn får trygge og sunde opvækstvilkår i en hverdag, hvor der er voksne nok og plads til, at de kan være børn.

Vi vil et værdigt liv med handicaps. Handicappede borgere skal have hjælp, så de kan folde deres livsmuligheder ud. De skal ikke nøjes med hjælp til blot at fungere i hverdagen. Sagsbehandlingen skal være hurtig og smidig, så man ikke bliver bremset i sin livsudfoldelse.

Vi vil et værdigt liv som ældre. Ældreplejen skal skabe tryghed og være genkendelig, og der skal være tid til personlig pleje, omsorg og samtale i respekt for den enkeltes livsværdier.

Medborgerskab med plads til alle og respekt for hinanden. Alle mennesker er lige meget værd og derfor er SF imod forskelsbehandling. Vi vil være en kommune, der er åben overfor verden omkring os, og hvor det er naturligt, at vi tager et ansvar for mere end bare os selv. Vi vil tage vores del af ansvaret i verden og hjælpe folk i nød. Vi forsvaret menneskerettighederne og det enkelte menneskes rettigheder mod højre-radikalisering.

SF arbejder for grøn omstilling og en klimaneutral Kommune

Står det til SF, skal Sorø kommune være CO₂ neutral hurtigst muligt. Kommunen skal sætte mål for, hvordan hele kommunen bliver CO₂ neutral.

Kommunerne har et ansvar for både at sikre at ressourcerne bruges igen og igen, og for at sikre, at vi bruger færre ressourcer til produkter.

Mens det første er et formelt ansvar, er tilskyndelsen til produktion og forbrug af færre ressourcer mere indirekte og noget, der kan fremmes gennem en lokal/regional, grøn erhvervs politik og en grøn indkøbspolitik.

Kommunen skal drive den grønne omstilling inden for grønne fødevarer, produkter, tjenesteydelser og cirkulær økonomi.

Kommunen indkøber hvert år varer og ydelser for mange millioner kr. Det kræver konkrete mål og virkemidler at drive den grønne omstilling. Mere miljøvenlige varer kan være dyrere i indkøb, men billigere i drift – det gælder f.eks. energibesparende apparater og elbiler.

SF vil arbejde for, at kommunen køber ind efter Total Cost of Ownership (TCO)

- altså både anskaffelse, drift og bortskaffelse. Derfor skal der stilles grønne krav, når opgaver sendes i udbud.

Kommunen skal have en konkret lokal grøn erhvervs politik.

Med de rigtige investeringer og rammevilkår skal kommunen være med til at skabe grundlaget for lokale grønne virksomheder og iværksættere og bevare og skabe nye arbejdspladser.

SF vil arbejde for at lokalplaner bliver efterfulgt og er til at stole på. Vi arbejder for bæredygtige lokalplaner samt bevarende lokalplaner, hvor der er en værdifuld bygningskultur. Bæredygtighed og fremme af biodiversitet skal indgå i lokalplanernes formål. Ved de konkrete byggetilladelser og anvendelser i lokalområdet, skal lokalplanen overholdes.

Trafik:

SF arbejder for at styrke den kollektive transport og cyklismen, men vi er ikke imod biler – og for mange mennesker i vores kommune, især på landet og i mindre byer, er bilen en nødvendighed i dagligdagen. Men hvis flere oftere tager bus, tog eller cykel er det godt for **klimaet og sundheden** – og det betyder også mindre trængsel. Og så er der en stor sundhedsgevinst ved cykling.

Cyklisme:

Cyklismen har været i tilbagegang i Sorø Kommune over de sidste år. Den tendens vil SF arbejde for at vende. Det vil vi gøre ved at gøre det mere trygt og sikkert at cykle, samt ved at inspirere folk til at cykle mere.

For SF har styrkelse af cyklisme gennem mange år haft politisk fokus. Vi vil fortsætte med at kæmpe for bedre og mere sikre forhold for cyklister. Det betyder, at vi vil arbejde for, at kommunen investerer i flere cykelstier og flere strækninger med 2-1 veje, hvor der er en afstribet bane for cyklister ved siden af kørebanen. Listen over strækninger, hvor der mangler cykelstier, er lang. SF vil arbejde for cykelstier, fx på strækningerne mellem Bromme og Dianalund, rute 255 mellem Dianalund og Stenlille, Parnasvejen rundt om Sorø samt vejen mellem Dianalund og Niløse. Først og fremmest skal skoleveje og veje til institutioner og idrætsanlæg gøres cykelsikre.

Vedligeholdelsen af de cykelstier vi har, skal prioriteres lige så højt som kørebanen til biler. Det sker desværre ikke i dag. Et eksempel på det er cykelstien på Slagelsevej, som har været forsømt i flere år.

Når der bygges nye boligområder, skal gode forhold for cyklister være indarbejdet i lokalplanen helt fra starten.

Vi vil arbejde for, at Sorø Kommune fremmer cyklismen gennem udlåning af el-cykler til borgere, gennem motivation for at få flere medarbejdere til at cykle på arbejde og gennem at etablere ordentlige cykelparkeringer i byerne, ved stationerne og busstoppesteder.

SF vil arbejde for, at cyklisme får en høj status i den kommunale forvaltning. Cyklisme skal fremover være "ønskebarnet", som prioriteres og værdsættes, og ikke som i dag "stedbarnet", der er skubbet over i et hjørne.

Bygninger:

Kommunens bygninger skal løbende fornyes, renoveres og driftes med henblik på, at bygningerne skal stå i mange år. Det skal også indtænkes, at bygningerne skal driftes i årene efter, at de danske mål for klimaneutralt land i 2050 bliver indfriet.

Ved stillingtagen til nedrivning overfor en renovering af nedslidte (kommunale) ejendomme, skal det økologiske fodaftryk inkl. CO₂-udledninger, fra fremstilling, transport og håndtering af byggematerialer, også vurderes i den økonomiske sammenligning.

Landbrug:

Vi ser økologiske fødevarer som det rigtige valg i dag og i fremtiden og et naturligt valg for mange familier i dag.

I Sorø kommune skal økologi være en selvfølge i hverdagen. Sorø kommune skal være på forkant i omlægning til økologisk indkøbspolitik. Også med tanke på vores rene grundvand.

Privat forbrug:

Når man bor i Sorø kommune, skal det være nemt at træffe grønne valg i hverdagen, det skal være nemt at få oplysning om de grønne valg og hvordan man nedsætter sit CO₂ forbrug.

Konkrete idéer til handlemuligheder for Grøn Omstilling:

- Økonomi skal tænkes i sammenhæng med klima og reduktion af CO₂.
- Kommunen skal tilslutte sig grønne indkøbssamarbejder og indføre klimaklausuler i indkøb og udbud.
- Der skal løbende følges op på, at klimamålsætningerne i indkøbspolitikken efterleves
- Kommunen skal sætte fokus på bæredygtige boliger. Kommunen skal sikre, at der er råd og vejledning om, hvordan man kan energioptimere og omstille sin bolig til mere grøn energi og mindre CO₂ udslip. Ved nybyggeri skal kommunen arbejde for, f.eks. gennem lokalplanerne, at der bygges efter de bedste standarder, samt at der gives rum og mulighed for dem, som ønsker en mere cirkulær bæredygtig levevis.
- Vi skal planlægge for lokale løsninger for regnvand, også på private matrikler, herunder lavere befæstningsgrad, grønne tage, fritlagte vandløb og faskiner. Jo mere lokal afledning, jo mindre behov for udbygning af kloaknet og rensningsanlæg.
- Kommunen skal tilbyde gratis energitjek af boliger.
- Kommunen skal gå foran i energirenoveringer og -optimeringer af egne bygninger og drift. F.eks. ved udskiftning af olie- og naturgasfyr i kommunale bygninger – til fx fjernvarme eller varmepumper.

- Erhvervsstrategien skal ændres mod en grøn strategi, hvor kommunen tilbyder rådgivning til omlægning til grøn energi og understøtter netværk, der kan udnytte andres affaldsprodukter, til f.eks. varmeproduktion eller anden produktion.
- Det skal være muligt at komme rundt i hele kommunen, uanset om man har bil eller ej. Kommunen skal understøtte og inspirere til f.eks. delebilsordninger. Kommunale biler kan deles med borgerne udenfor arbejdstiden. Der skal være gode offentlige busforbindelser kombineret med flextrafik og muligheder for at skifte mellem de forskellige transportmidler
- Cyklistplanen skal anvendes og opdateres. Sikre cykelruter til skoler og fritidsfaciliteter skal prioriteres.
- Der skal afsættes en fast pulje til investering i cykelstier, der er behov for cykelstier på rute 255 Stenlille-Dianalund, Parnasvejen, ruten Bromme-Tersløse, Ruten Dianalund – Niløse, Statsvejen Stenlille-Sorø.
- Arbejde for gode forhold for cyklister. Det kan være cykelstier og – ruter; prioritering af cykling i lyskryds mv. og cykelparkering fx ved togstationer, 2 -1 veje hvor vejene er egnet til det.
- Kommunen skal mindske madspild i egne institutioner og vejlede borgerne og virksomheder i, hvordan man mindsker madspild
- Der skal økologiske måltider på bordet i de kommunale institutioner og kantiner.
- Kommunen vil støtte, at landbrug bliver omlagt til økologisk drift ved at tilbyde gratis omlægningstjek.
- Kommunen bør undgå udledning af mikroplastik og generelt begrænse brugen af plastik.
- Sikre adgang til ladestander på offentlige parkeringspladser og ved indkøbscentre mv.
- Arbejde for at alle køretøjer, som kommunen ejer eller benytter, er så grønne som muligt f.eks. elektrificering af kommunens egne køretøjer og mest mulig brug af el for entreprenørmaskiner
- Sikre tilbud om mere grønt (plantebaseret kost) i kommunale kantiner, i institutioner,
- Sikre at kommunen hurtigst muligt kommer til at leve op til kravet om udsortering af plastaffald.
- Frasalg af aktier og andre investeringer i kul, olie og gas.
- Planlægning for solcelleudbygning på landbrugsjord. Kommunerne skal planlægge, hvor der kan være solceller. Planlægges opstilling på landbrugsjord skal hensyn til natur og landskabelige værdier indgå i overvejelserne.
- Arbejde for at få solceller installeret på store tage.
- Arbejde for og understøtte at der på de kommunale institutioner og skoler arbejdes med emner, der omhandler klima og grøn omstilling.
- Færdiggøre indsatsen mod overløb af spildevand, både de 'hurtige løsninger' der forhindrer regnvand i at nå kloakken, og de 'lange løsninger' hvor regnvand og kloakvand adskilles.
- Der skal være rent badevand i Sorø Sø. Der skal sættes mål for at få rent badevand i søerne.

SF arbejder for mere vild natur og større biodiversitet

Står det til SF, skal Sorø være en kommune med masser af vild natur, et rigt og mangfoldigt plante-, dyre-, fugle- og insektliv. En kommune med stor biodiversitet.

I Sorø Kommune skal det være nemt at komme ud i naturen og få de gode naturoplevelser. Vi skal prioritere biodiversitet og natur, når vi planlægger og udvikler i kommunen.

Sf vil arbejde for, at Sorø bliver Danmarks Vildeste Kommune. Kommunen skal sammen med borgere, virksomheder, boligselskaber, forsyningselskaber, vandværker og foreninger arbejde på at gøre den nære natur og den store natur vildere. Kommunen skal tilbyde naturvejledning, idebank og konkrete anvisninger på hvad den enkelte kan gøre for at gøre sin have og sine grønne arealer vildere og rigere på natur.

Kommunen bør selvsagt altid sikre, at der som minimum er vedtaget økonomi, der dækker de forpligtelser som kommunen er pålagt, f.eks. gennemførelse af naturforvaltningsindsatser så som løbende registrering af naturområder og truede arter, at beskyttede naturområder plejes, naturgenopretning m.v. Og ikke mindst udpegning af kommunens bidrag til det grønne danmarkskort. Der skal sikres årlig rapportering af kommunens indsats for at fremme natur og biodiversitet.

I kommunalbestyrelsen har SF sikret, at man ikke bruger giftsprøjtning på offentlige arealer, og vi fortsætter arbejdet med at fastholde, at kommunen ikke bruger gift på kommunale arealer.

Danmark har et stigende forbrug af råstoffer som grus, sand og sten, en udvikling som betyder stor råstofudvinding i Sorø Kommune, med alle de gener og problemer der følger med. Det giver til gengæld store muligheder for at få særlige naturtyper (klarvandede søer og næringsfattige skrænter), når grusgravningen er slut.

SF vil arbejde for rent grundvand og rent vand i vandløb og søer. Rent vand er et vigtigt livsgrundlag for en varieret natur. Når vi får rent vand i søer og vandløb vil der være arter, som igen kan leve i søerne og vandløbene.

Rent drikkevand er grundlag for en bæredygtig livsførelse. Det er vigtigt, at vi bliver ved med trykt at kunne drikke det vand, vi pumper op fra undergrunden. Sorø kommune skal mere end blot føre tilsyn med vandværkerne. Vi skal vejlede og hjælpe vandværkerne med at finde løsninger. Vi skal motivere landmændene til at tage et fælles samfundsansvar ved at dyrke de boringsnære arealer økologisk.

Sorø Kommunen kan forfølge klimamålsætningen, f.eks. ved at bruge cirkulære og bæredygtige byggeprincipper, og hvor det giver mening, genbruge byggeelementer og bruge genanvendte byggematerialer. Kommunen kan fremme byggeri i træ og andre biologiske byggematerialer og derved spare på det CO2-tunge beton og jern/stål.

SF vil arbejde for beslutning om lokale strategier for at udvikle mere vild natur med større biodiversitet, urørt og naturnær skov, flere vådområder og gensnoede åer – Mere "Vild med vilje"-pleje af offentlige og private arealer, mere bynatur og sikring af gamle træer f.eks. langs veje. Tiltag som alle kan give glæde og mangfoldigt liv i hverdagen.

SF vil arbejde for, at grøftekanter i Sorø Kommune bliver rig på plante og insektliv. Grøftekanterne skal plejes efter en plan, der fremmer biodiversiteten.

I SF vil vi arbejde for, at Kommunen udarbejder en naturpolitik/strategi for kommunens naturarbejde. Vi vil arbejde for at beskytte, forbedre og genoprette naturen og give kommunens borgere bedre adgang til naturoplevelser. Naturstrategien skal følges op af handleplaner og økonomiske midler.

Naturkvalitetsplanen kan f.eks. opdateres for:

- at kvaliteten i eksisterende naturområder løftes ved målrettet plejeindsats
- at levesteder for truede arter sikres og udvides. Det gælder fx levesteder for hasselmusen.
- at kommunens planlægning og afgørelser er med til at sikre og forbedre naturens tilstand
- at understøtte udviklingen af et naturnetværk for tør-, våd- og skovnatur

SF vil arbejde aktivt for realiseringen af Grønt Danmarkskort.

SF mener, at en god vej til at sikre og udvide naturområder for truede arter vil være naturnationalparker. Vi vil konkret arbejde for, at Åmosen og Tystrup-Bavelse søer og omegn bliver naturnationalparker. Det vil være med til at fremme sårbar natur, sikre udsatte arters overlevelse. Hasselmusen er et eksempel. Sorø kommune har habitat-ansvar for Hasselmusen, det skal tages alvorligt. Det kan lade sig gøre ved at etablere Tystrup-Bavelse nationalpark inklusiv det område, hvor hasselmusen findes i dag.

Med Åmose og Tystrup-Bavelse Nationalparker kan vi igen få ynglende storke og traner.

Konkrete idéer til handlemuligheder for mere vild natur, grundvandsbeskyttelse samt sikre bedre adgang til naturen:

- SF vil arbejde for, at Sorø Kommune bliver Danmarks vildeste kommune. Hensyn til natur og biodiversitet skal altid indgå i kommunens planlægning.
- Kommunen bør have en vedtaget politik for natur og biodiversitet, som angiver hvad målet er og indeholde virkemidlerne til at nå målene.
- Kommunen skal udarbejde en konkret ambition om at bidrage til nationale- og internationale biodiversitetsmål
- Biodiversiteten skal styrkes ved, at kommunen vælger områder, hvor der laves plejeplaner, som sikrer dette.
- Understøtte information om initiativer der kan laves i egen have og omkring virksomheder
- I SF Sorø vil vi arbejde for, at Åmosen og Tystrup-Bavelse området bliver en af de kommende naturnationalparker
- Kommunen skal tilslutte sig grønt indkøbssamarbejde og indføre klimaklausuler i indkøb
- kommunalt opkøb eller "byttebank" for lavbundjord bl.a. for sikring af grundvand.
- Koordinering af store projekter omkring vådområder og udtagning af lavbundjorde – fx i ådale.
- At fremme cykling (herunder elcykler til de lidt længere afstande), gang, kollektiv transport og samkørsel - og dermed forebygge, at der fremover kommer et pres for endnu flere vejanlæg. At bruge råstoffer med omtanke er også medvirkende til at beskytte naturen.
- Grundvandsbeskyttelse skal prioriteres højt, sårbare grundvandsområder må ikke sprøjtes med gift, men skal omlægges til giftfri drift i samarbejde med landmanden.
- Kommunen vil støtte, at landbrug bliver omlagt til økologisk drift ved at tilbyde gratis omlægningstjek.
- Gode muligheder for at nyde og mødes i det grønne,
- Gode muligheder for gå- og cykelture i hele kommunen,
- Understøtte aktiv adgang til naturen gennem simple p-pladser og nye stier.
- Gode muligheder for friluftaktiviteter som shelterpladser og motionsredskaber i det fri.
- Rent badevand i søer
- Etablering af trampestier langs vandløb, over marker til natur mm.
- Høj formidlingsindsats, såvel i folkeskole og fritidsområder, så befolkningen dannes til en større forståelse af værdierne i Danmarks natur,

Mål for byudvikling.

I SF vil vi arbejde for, at byudvikling sker ud fra en social og miljømæssig bæredygtig udvikling.

Endvidere vil SF arbejde for, at vi i Sorø Kommune modvirker en social skævvridning af kommunen, hvor de enkelte socialklasser klumper sig sammen i bestemte områder af kommune. Det kan ske ved at sikre, at der i udviklingen af byområderne planlægges med variation i boligstørrelser og boligtyper, der sikrer, at der er noget for alle familietyper og socialklasser i alle byområder.

Derfor arbejder SF for, at det bliver et mål, at byudvikling planlægges med variation i boligstørrelse og boligtyper.

En samlet infrastrukturel planlægning er en forudsætning for, at bydele hænger sammen. Det skal være nemt og attraktivt at komme rundt på cykel. Det skal være trygt at færdes som cyklist og gående omkring bl.a. skoler, kulturinstitutioner og idrætsanlæg. Det vil sige, at der skal være gode trafikale forhold for børn og for cyklister generelt.

Ovenstående bør være en grundforudsætning for al planlægning i Sorø Kommune.

Areal til byudvikling, bosætning og byrum:

I SF vil vi arbejde for, at byudvikling og bosætning kan foregå ud fra helhedsplaner med hensynstagen til at skabe rammer for fællesskaber.

Den overordnede kommunale planlægning skal være retningsgivende for, hvordan lokalplanlægning skal foregå ud fra grønne værdier, og hvor den bynære natur inddrages aktivt, hvor der er byrum og rekreative områder for alle aldre, og hvor infrastruktur skal indgå i planlægningen.

De fysiske rammer vi bor og lever i, skal gøre det muligt at nå visionen om "Det gode hverdagsliv"

Der bør generelt i forbindelse med bydelsudvidelser planlægges helhedsorienteret, så bebyggelser og bydele hænger sammen, nye kvarterer og gamle kvarterer skal forbindes med hinanden. Det kan ske gennem byrum og stisystemer, der forbinder byrum og grønne kiler imellem kvartererne.

En forudsætning for, at byerne i Kommunen ikke blot overlever, men udvikler sig, er, at Sorø Kommune planlægningsmæssigt tager hånd om, at byen opdateres til fremtidens familietyper og boformer ud fra de forudsætninger og grundlæggende kvaliteter bysamfundene har. Ligeledes bør byerne opdateres ift. kulturliv, fritidsaktiviteter og erhvervsudvikling.

Der er behov for, at rammerne bliver sat for, at der kan etableres en variation af boligtyper, der fx gør det muligt at blive boende i forskellige livsfaser, som fx når man får brug for en mindre bolig, samt at der kommer fokus på at tiltrække medarbejdere til nye arbejdspladser.

I SF er vi opmærksomme på, at der løbende kan opstå behov for at afveje hensyn til natur ift. byggeri og planlægning, netop derfor er det vigtigt, hvilke mål Sorø Kommune har sat for natur, landskaber og kulturlandskaber.

SF vil arbejde for stærke fællesskaber, hvor vi keres om hinanden.

Kommunen skal møde borgerne med tillid – det smitter. Man skal altid arbejde på at styrke borgernes livslyst, vilje og selvstændighed. Vi ønsker alle at være herre over vores eget liv og sådan vil vi mødes – også når vi kontakter vores kommune. Kommunalbestyrelsen bærer et stort ansvar for, at det lykkes.

SF vil arbejde for, at borgernes tryghed og retssikkerhed skal være i højsæde i Sorø Kommune.

SF er opmærksom på, at kommunen er meget magtfuld, når man som borger er i en situation, hvor man har behov for hjælp. Det er derfor vigtigt, at der er steder, hvor man kan komme til orde uden at skulle bekymre sig om, at det kan skade en, ens sag og samarbejdet.

Sorø Kommune er kendetegnet ved, at vi er rigtig mange aktive, engagerede mennesker, der gør en stor indsats for at styrke fællesskaber, hvor man kan mødes om sine interesser og for at hjælpe og glæde andre. De fleste vil gerne være med til at forbedre f.eks. kommunale tilbud. De aktive foreninger har en mening og byder sig til for at bakke op om medmenneskelighed og fællesskaber, det gælder fx Hjerneskadeforeningen, Røde kors, Danmarks Naturfredningsforening, Handicapforbundet, Lokalråd, værtsfamilier for flygtninge, SUP og mange andre. De er en ressource og vil inddrages. Det mener vi I SF er et gode for lokaldemokratiet og borgernes rettigheder, derfor vil vi styrke det.

Konkrete idéer til stærkere fællesskaber og mere medborgerskab:

- Vi vil forpligte os til hvert år at finde steder, hvor man kan slippe kontrollen og forbedre samarbejdet med borgerne. Det første, vi vil arbejde for, er at få et råd, hvor udsatte kan komme til orde.
- Vi vil fjerne alle uvæsentlige målinger og registreringer.
- Samarbejde med lokalråd, foreninger og andre interessegrupper skal tage udgangspunkt i lokalområdets eller foreningens eget ståsted.
- Lokaldemokratiet kan styrkes ved at give mulighed for, at borgere kan stille forslag til behandling i Kommunalbestyrelsen, når der står et antal borgere bag svarende til et mandat i Kommunalbestyrelsen.
- Det skal være en selvfølge for kommunen at spørge borgerne til råds om, hvordan man forbedrer den kommunale service overfor borgerne. Udgangspunktet er, at "guldet" for den gode hjælp kan findes i borgernes erfaringer.

SF vil velfærden - Fællesskab med muligheder frem for uligheder

For SF er velfærd den vigtigste kommunale opgave. Det er et fælles ansvar.

SF vil et velfærdssamfund, hvor vi deles om ressourcerne og yder efter evne. Alle har ret til et ordentligt liv med livsglæde og trygge økonomiske vilkår, uanset om man har et arbejde, eller man ikke er i stand til at arbejde. Ingen skal presses ud af fællesskabet.

Det er et fælles kommunalt ansvar,

- at alle børn får trygge og sunde opvækstvilkår i en hverdag, hvor der er voksne nok og plads til, at børn kan være børn.
- at borgere med handicap skal have hjælp, så de kan folde deres livs muligheder ud. De skal ikke nøjes med hjælp til blot at fungere i hverdagen.
- at ældreplejen er tryk og genkendelig. Der skal være tid til personlig pleje, omsorg og samtale i respekt for den enkeltes livsværdier og aktuelle situation.
- at borgere i sårbare og udsatte situationer modtager en respektfuld støtte, samt bliver hørt og inddraget.

SF ser den enkeltes sociale og forsørgelsesmæssige problemer som et fælles samfundsproblem - og ikke som et individuelt problem.

Vi vil alle gerne klare os selv. Men kommer vi i en sårbar situation, hvor vi har brug for hjælp eller bliver ramt af sygdom, skal fællesskabet træde til for at hjælpe og forebygge, at tingene forværres for os. I sådan en situation skal kommunen møde os med tillid og respekt, som dem vi er og med den sårbarhed, vi står i.

Konkrete idéer til handlemuligheder til fællesskaber med muligheder frem for uligheder:

- Det skal være naturligt, at borgeren er medspiller i sin egen sag, når der er brug for støtte og en handleplan.

- Det skal være nemt og enkelt at få støtte, og udgangspunktet er at tro på borgeren og de behov, borgeren oplyser om. Det betyder fx, at de hjælpemidler, som er nødvendige, bevilges uden omstændelig sagsbehandling.
- Kommunen skal tilbyde stressrådgivning og økonomisk rådgivning til borgere, der efterspørger det.
- Sundhedstilbud skal f.eks. rykke ud i boligområder og møde folk, når de har fri.

Børnene – et godt børneliv

Børn skal have lov til bare at være børn. Der skal være respekt omkring barndommen, og der skal være plads og tid til at skabe de rette rammer for trivsel, udvikling og læring. At der er nok nærværende voksne, som kan guide og hjælpe på vej, har afgørende betydning for børns udvikling. Der er behov for en markant opnormering af personale i Sorø Kommune.

I Sorø Kommune har vi usædvanlig mange børn og unge, som mistrives og har psykiske udfordringer, vi er den kommune, der har haft næsthøjeste stigning i antallet af psykisk udsatte børn og unge. Vi skal have lettet børns og unges hverdag for præstationskrav og pres, der skal være tid, ro og plads til at være barn og ung. Vi tror på folkeskolen, men de nuværende rammer giver ikke tid eller ro nok. Det kan vi lave om på med to voksen-ordning, lavere klasseloft og mere forberedelsestid til lærere og pædagoger. Børnene skal ikke være skoleparat - det er skolen, der skal være børneparat.

Vores tilbud til børnene og familierne skal i meget højere grad være forebyggende. Det starter hos børnene med kontakten til sundhedsplejersken, i dagplejen og vuggestuen.

Børn skal have lov til bare at være børn, der leger og fordyber sig. Der skal være respekt omkring barndommen, og der skal være plads og tid til at skabe de rette rammer, som giver børnene den nødvendige ro til at fordybe sig. Den tidlige barndom er afgørende for børns evne til at danne meningsfulde relationer og til at kunne indgå i fællesskaber senere hen i livet. Nærværende voksne, som kan guide og hjælpe på vej, har afgørende betydning. At investere i vores børn nu, kan betale sig på den lange bane.

I daginstitutionerne skal der være så mange voksne til at tage sig af børnene, at de får en god og rolig start på livet samt oplever voksne, der har tid til leg, nærvær og omsorg. Der er kort sagt brug for en markant opnormering i daginstitutionerne i Sorø Kommune. Med 1 voksen til 3 børn i vuggestuen og 1 voksen til 6 børn i børnehaven kan vi opfylde den minimumsnormering, som Regeringen har fastsat.

I SF tror vi på folkeskolen. Her har alle børn mulighed for at indgå i et fællesskab, hvor de trives, og hvor der er plads til forskellighed. Skolen skal hjælpe børnene med at blive fagligt dygtige og ikke mindst til at blive livsduelige hele mennesker, som forberedes til demokrati og medborgerskab. Læring og udvikling er et fælles ansvar.

SF vil arbejde for, at de nationale tests i folkeskolen bliver frivillige, så skolebestyrelserne kan vælge dem fra. Der skal være fokus på læring og fællesskab frem for præstationsræs. Der går alt for megen tid med at forberede eleverne til at klare sig godt i nationale tests i stedet for at skabe god og kreativ undervisning, som giver eleverne en bred faglighed. SF vil arbejde på at afskaffe karakterranglister. Vi mener, at vi skal give skolerne mulighed for at søge om fritagelse fra test og standpunktskarakterer og i stedet give mulighed for individuelle skriftlige kommentarer.

God undervisning kræver forberedelse. Lærere og pædagoger skal have mere tid og ro til at forberede undervisningen og skabe en hverdag sammen med børnene med plads til trivsel og læring. SF ønsker et klasseloft på maksimalt 24 elever i hver klasse, og vi vil prioritere to voksen-ordning til 0-4. klasse og en to lærere-ordning til 5-9. klasse. Dette er for at sikre ro, nærvær og inklusion for eleverne i den daglige undervisning.

Vores kommunale institutioner og skoler skal være så gode, at de er forældrenes naturlige førstevalg til deres børn. Det skal være dér, at børnene oplever et givtigt fællesskab med voksne, der har tid til dem. Institutioner og skoler i Sorø Kommune har generelt nem adgang til grønne områder og natur. De har en unik mulighed for at benytte naturen i hverdagen med børnene. SF mener, at udelivet målrettet skal styrkes, og det praktiske og pædagogiske udstyr skal være til stede. Efter et år med corona er der positive erfaringer med, at børnene er mere ude.

SF vil have nærhedsledelse i institutioner og skoler. Vi mener ikke, at områdeledelse styrker institutionernes egenart, lokale fællesskab eller engagement og indflydelse blandt pædagoger, lærere og forældre.

I den nordlige del af kommunen har vi Munkebjergby naturbørnehus med en unik naturprofil. Det er en institution, forældre kan tilvælge, hvis de ønsker det. På samme måde ser SF Alsted Fjenneslev Børnehus som en mulighed for at oprette et børnehus med en unik profil, fx mindre institution, mere ro i et naturbørnehus.

SF mener, at det skal være muligt at få institutionsplads til sine børn i samme institution. Vi vil derfor have indført søskendegaranti. Vi mener, det skal være muligt at få institutionsplads så nær ens bolig, at man ikke behøver bil for at bringe og hente børnene. Eventuelle lokale kapacitetsproblemer i områder (som fx Frederiksberg) skal der findes fleksible løsninger på ved fx at bruge mobile enheder (pavilloner)

Den kommunale dagpleje er et vigtigt supplement og unikt til de 0-3 årige børn. I dagplejen skal der selvfølgelig også være minimumsnormeringer. Dvs. 3 børn pr voksen dagplejer. Kvaliteten i dagplejen skal styrkes gennem en pædagogisk konsulent, der specifikt arbejder med dagplejen.

Konkrete idéer til handlemuligheder for at opnå et godt børneliv:

- Forældre skal understøttes i forældreskabet fra barnets fødsel. Sundhedsplejen skal prioriteres, og forældrene skal tilbydes jævnlige besøg, frem til barnet fylder 2 år.
- Vi vil have, at den faktiske normering i vuggestuer og børnehaver følger de aftalte minimumsnormeringer, så børn og personale oplever en normering på 1:3 og 1:6 i 2023. Minimumsnormeringer skal beregnes på institutionsniveau og ud fra de voksne, der er fysisk til stede i institutionerne (dvs. konsulenter, administratorer og sagsbehandlere i forvaltningen ikke skal indregnes i normeringerne)
- Børn skal fortsat have lov at gå i vuggestue eller dagpleje indtil de fylder tre år.
- Mere fleksibilitet til forældrene, så barnet kan overgå til børnehave både tidligere og senere, end når de fylder tre år.
- Mere fleksibilitet i forhold til skoleudsættelse. Det er forældrene og pædagogerne, der ved, om barnet er klar.
- Udelivet i institutioner og skoler skal styrkes. Flere ressourcer til vedligeholdelse af legepladser og udeområder samt den fornødne normering til opdeling i små børnegrupper.
- Afskaffelse af før skole-SFO for de 5-årige
- Skoleoptag både sommer og vinter, så der tages størst muligt hensyn til barnets skoleparathed
- To voksen-ordning til 0-4. klasse og to lærere-ordning til 5-9. klasse
- Mere tid til forberedelse og evaluering for lærere og pædagoger.
- Klasseloft i folkeskolen på maksimalt 24 elever
- Der skal være et max antal undervisningstimer for lærere.
- Afskaffelse af test, karakterræs og karakterranglister i skoler og daginstitutioner.
- Markant opnormering af personale i skole-fritidsordningerne svarende til 1:6 i SFO1 og 1:10 i SFO2.
- Sænkelse af forældrebetalingen i skole-fritidsordningerne
- Mere attraktive pædagogstillinger i kommunen, så vi kan trække kandidater til. Gode normeringer og kompetencegivende efteruddannelse er vigtige parametre.
- Institutioner og skoler skal have en økologisk måltidspolitik
- Flere børn skal have friheden og muligheden for at cykle i skole.
- Større samarbejde med kulturinstitutioner, virksomheder og foreningen, hvor børnene inddrages i det praktiske
- Vi vil styrke det tværfaglige samarbejde mellem skoler, institutioner og familierådgivning - fx som med det tidligere Stenlille-projekt.

Mere til de unge

I Sorø har vi en meget høj andel af unge med ondt i sjælen eller deciderede psykiske diagnoser. Vi hører til blandt de kommuner i landet, der har flest psykisk udfordrede unge. Det kan skyldes forventningspres i forhold til skole eller sport, problemer i vennekredsen eller familien, angst og depression, bekymringer for fremtiden eller valg af uddannelse og job. Der er derfor behov for, at vi gør en ekstra indsats.

Vi skal investere i de unge og give dem den hjælp, de har behov for, for at kunne komme godt videre i deres voksenliv. Corona-pandemien har lært os, at det sociale aspekt blandt unge har stor betydning. I Sorø mangler vi både netværk og mødesteder for unge.

Mange unge oplever, at de mødes med store krav og forventninger. Det er der nogen, der trives med, mens det for andre vokser dem over hovedet. Det medfører, at flere unge bliver ramt af stress og angst. Vi skal stoppe det individuelle præstationsræs og i stedet understøtte, at unge opnår en livsduelighed.

Hvis man kommer i en vanskelig situation, skal det være nemt at søge støtte. Der må ikke være venteliste til at få hjælp.

SF ønsker at skabe et større fællesskab for unge i Sorø Kommune. I de unge år er det livsnødvendigt at kunne mødes med venner og andre jævnaldrende. Vi ønsker at facilitere og sætte rammerne for mødesteder og netværk blandt vores unge borgere. Et netværk med fælles respekt for hinanden, for fællesskabet, og hvor der er plads til alle.

SF vil arbejde for, at vi får klubber for udskoling og unge (13-18 år). Det skal være klubber, de unge vil finde attraktive, der skal være voksne nok til, at man kan få mulighed for at snakke personligt med en voksen. Der skal være voksne rollemodeller og samtalepartnere til stede. Klubberne skal også holde åbent om aftenen. Vores klubber skal kompensere for det fællesskab, man ellers får omkring ens ungdomsuddannelse. Sorø Kommune har ikke andre ungdomsuddannelser end Sorø Akademi, og derfor er der behov for aktivt at skabe gode rammer for et fællesskab blandt unge.

Konkrete idéer til handlemuligheder for et bedre ungdomsliv:

- Kommunen skal tilbyde gratis psykologhjælp for unge under 25 år. Det skal være et tilbud, de unge kan opsøge uformelt og uforpligtende.
- Det skal være nemt for unge at få vejledning og råd til uddannelses- og jobvalg.
- Sorø Kommune skal gå forrest i at tilbyde elevpladser med attraktive forhold.
- De virksomheder, der samarbejder med Sorø Kommune, skal leve op til uddannelsesklausuler.
- Sorø Kommune skal prioritere at opretholde en række kommunale fritidstilbud målrettet unge.
- Sorø Kommune skal facilitere, at unge har et trygt sted at mødes om aftenen og i weekender.
- De unge skal have større medinddragelse i forhold til tilbud, projekter, partnerskaber og lignende.

Pleje og omsorg for ældre – et værdigt liv

SF vil skabe en kommune, hvor det er muligt at leve et aktivt og selvstændigt liv som ældre.

Hvem er de ældre? Hvornår er man en ældre medborger? Det er kun i statistikken, der findes en klar definition af, hvornår man er ældre. I virkelighedens verden er der folk, der arbejder, når de er 70 år og der er andre, som er blevet nedslidt af hårdt arbejde og har måttet stoppe arbejdslivet tidligere.

Den demografiske udvikling viser, at vi lever længere, og der i de kommende år er store generationer, som ifølge fødselsattesten hører til den aldrende del af befolkningen. Men vi ser, at mange ældre selv sætter en ære i at holde sig i form, både ved at bevæge sig og ved at deltage i mange former for daglige aktiviteter. Kort sagt, livet fortsætter aktivt, mentalt og fysisk sundt.

Den ældre generation er en uvurderlig ressource for vores samfund. De er en styrke i lokalområdet, hvor de løfter et stort ansvar i forhold til aktiviteter, der er til glæde for mange langt ud over deres egen generation. Mange ældre løfter et stort socialt ansvar og er med til at styrke fællesskaber, når de yder et frivilligt arbejde.

En god og sikker infrastruktur (fx veje, fortove, naturstier, søbadefaciliteter) kan lægge grunden til et aktivt liv og styrkelse af den fysiske trivsel hos ældre. Boligudbud og boformer, der svarer til de ældres livsstil, kan lægge basen for et godt liv med god mental trivsel.

SF mener, at alle ældre har ret til et værdigt liv på lige fod med andre, uanset deres økonomiske og menneskelige formåen. SF vil arbejde for, at der er rammer, som gør det muligt for ældre med behov for hjælp at have et aktivt og socialt liv.

For SF er pleje og omsorg af ældre en kommunal opgave og vi mener, at vi som kommune skal tage det ansvar på os. Derfor er SF imod at overlade ældreplejen til private firmaer, der har til formål at skabe overskud og formue til deres aktionærer.

SF vil arbejde for, at Sorø Kommune fremover har en faglig og økonomisk bæredygtig ældrepleje, hvor der kan tilbydes ophold på moderne kommunale plejehjem, samt en nærværende pleje, der ikke skal afhænge af den enkelte ældres egen økonomi.

Antallet af kommunale plejehjemspladser og bofællesskaber for ældre og ældreboliger skal øges, når der om nogle år vil være flere ældre, end vi i dag har plads til på plejehjemmene. Derfor vil SF arbejde for en investeringsplan for etablering af nye offentlige plejehjem og flere lokale bofællesskaber for ældre (fx Trianglen i Tømreparken) er en god model for et bofællesskab for ældre). Her er det almene boligselskab en nærliggende samarbejdspartner.

SF modarbejder til enhver tid brugerbetaling. Vi er imod brugerbetaling på tøjvask. Det vil vi arbejde på at afskaffe i Sorø Kommune. Vi er imod, at der indføres anden brugerbetaling indenfor pleje, omsorg og sundhed.

Mange af os vil på et tidspunkt i livet få brug for hjælp. Det vil ofte være i de sidste år af livet, at der kan opstå behov for hjælp i form af pleje og omsorg. Da er det vigtigt, at man får den hjælp, der er behov for og som sætter rammen for et værdigt liv.

For SF betyder et værdigt liv, at man kan få en bolig, der passer til ens behov og forsat mulighed for at bo sammen med ens ægtefælle, kæreste eller ven, selvom man får et funktionstab. Man har mulighed for at fastholde sine egne værdier og rytmer, for det man selv finder er et godt liv. Uanset at man har brug for hjælp, skal man mødes som en aktiv medborger med rettigheder, som alle andre.

Pleje og støtte til at fungere i hverdagen skal fremme den enkeltes mulighed for selvstændighed og evne til at klare sig selv. Plejen skal skabe tryghed og være genkendelig, og der skal være tid til personlig pleje, omsorg og samtale i respekt for den enkeltes livsværdier. Der skal være mulighed for at vælge mellem forskellige boligformer og måltider tilpasset den enkeltes egne behov.

SF vil arbejde for en struktur med mere faste teams af personale omkring borgerne. De fleste modtagere af hjælp vil gerne have få faste hjælpere. Det giver større tryghed og en bedre kvalitet i hjælpen. For demente borgere, handicappede og meget svækkede ældre er der i særlig høj grad brug for mere faste teams omkring de enkelte borgere. Det skaber kontinuitet. Plejepersonalet kan bedre observere forandringer hos borgeren, og den nødvendige hjælp kan hurtigere tilpasses.

Med faste teams og uddelegeret faglig kompetence, opnår personalet større arbejdsglæde. Vores personale skal være veluddannede og dygtige. Uuddannet personale skal tilbydes uddannelse. Veluddannet og fagligt dygtigt personale er en vigtig del af en god normering. Frem for gentagen visitation af ændrede ydelser, når en borger fx får et dårligere helbred, skal man uddelegere kompetence til veluddannet plejepersonale, som er tæt på borgeren.

Lige så vel som livet skal være værdigt, skal døden også være det. Vi skal kunne tilbyde værdig pleje og behandling, vi skal kunne tilbyde aflastning for ægtefæller og pårørende til syge og døende. For at kunne være den nærværende pårørende, er der brug for at man bliver aflastet af plejepersonale, samt at man kan få fri, komme ud at få andre impulser.

Vi skal have tilstrækkeligt med aflastningspladser. En aflastningsplads er ikke noget man skal vente på.

SF er positiv overfor investeringer i nye velfærdsteknologier, der kan imødekomme de fremtidige behov.

Konkrete idéer til handlemuligheder for et værdigt liv:

- Forskellige boformer flere steder i kommunen. Boformer, der kan styrke fællesskaber og fællesskabende aktiviteter – også på tværs af generationer.
- At der er botilbud og plejetilbud indrettet til demente borgere.
- At der er genoptræningsmuligheder, som svarer til den enkeltes behov.
- Ansøgning om hjælpemidler skal forenkles, og visse hjælpemidler kan udleveres uden forudgående sagsbehandling.
- At vi får en ordentlig tøjvaskeordning for alle ældre.
- At vores plejecentre får en normering, så beboerne har mulighed for at komme ud hver dag, når de ønsker det. En god normering vurderes til 2 personer til 12 ældre. Der skal altid være 2 nattevagter på de enkelte plejehjem.
- At vores plejecentre får en normering, så der er tid til at fejre fødselsdage.
- At vores plejecentre får en normering, så der er tid til gode måltider.
- At plejen er organiseret i teams, så man kender de plejere, man skal have hjælp af.
- At hjerneskadede og deres pårørende kan modtage en koordineret hjælp gennem en professional kontakt i kommunen.

Et værdigt liv for fysisk og psykisk handicappede – støtte, pleje og omsorg.

For SF er en indsats med støtte, pleje og omsorg for handicappede (fysisk, psykisk og kognitiv) en kommunal opgave. Indsatsen skal løftes, så den borger med handicap ikke kun får hjælp til at fungere i hverdagen, men en god hjælp, så vedkommende kan folde sit livs muligheder ud.

Hvis man får et handicap eller lever med et medfødt handicap, kan man få brug for hjælp og da er det vigtigt, at man får den hjælp, der er behov for og som sætter rammen for et værdigt liv. Det betyder også, at man skal støttes i at kunne tage den uddannelse eller kunne klare det job man ønsker sig og har kapacitet til, på lige fod med andre unge og voksne mennesker. Familier med handicappede børn skal have mulighed for at få den nødvendige støtte til at kunne leve et værdigt familieliv og som voksen følge sin karriere og arbejde, på lige fod med andre, når man ønsker det.

Desværre har forholdene for handicappede udviklet sig i en forkert retning i de seneste år. Stram økonomistyring, tunge og bureaukratiske visitationssystemer og kontrol har for den handicappede gjort mødet med kommunen til en

fornedrende oplevelse. Der er problemer med overholdelse af retssikkerheden. Der ligger efter SF's mening en stor opgave i at få vendt den negative udvikling og komme af med et alt for stort kommunalt bureaukrati.

SF mener, at handicappede har ret til et værdigt liv på lige fod med andre, uanset deres økonomiske formåen og funktionsevne. SF modarbejder til en hver tid brugerbetaling. Vi er f.eks. imod brugerbetaling på tøjvask, mad ud over varernes kostpris, særlige hjælpemidler, uddannelser, mv.. Vi er imod den øgede brugerbetaling på botilbud til unge med handicaps og funktionsnedsættelse. Det vil vi arbejde på at afskaffe i Sorø Kommune. Vi er imod, at der indføres anden brugerbetaling indenfor støtte, pleje, omsorg og sundhed.

For SF betyder et værdigt liv, at man kan få en bolig, der passer til ens behov og fortsat har mulighed for at bo sammen med sin familie, ægtefælle, kæreste eller ven, selvom man får et funktionstab. Man har mulighed for at fastholde sine egne værdier og rytmer, for det man selv finder, er et godt liv. Uanset at man har brug for hjælp, skal man mødes som en aktiv medborger med rettigheder som alle andre. Man skal støttes i at få et job eller uddannelse. Man skal støttes i at kunne deltage i fritidsaktiviteter. Familier med handicappede børn har ligeledes ret til at kunne et værdigt liv og mulighed for at deltage i aktiviteter på lige fod med andre.

Hvis man har brug for støtte, pleje eller omsorg i hverdagen, skal den være tilrettelagt, så den kan fremme den enkeltes mulighed for selvstændighed og evne at klare sig selv. Plejen skal skabe tryghed og være genkendelig, og der skal være tid til personlig pleje, omsorg og samtale i respekt for den enkeltes livsværdier. Der skal være mulighed for at vælge mellem forskellige boligformer og måltider tilpasset den enkeltes egne behov.

Konkrete idéer til handlemuligheder for et værdigt liv til borgere med handicap:

- Der skal være konstant opmærksomhed på, at kommunen overholder retssikkerheden i støtten til og sagsbehandling af handicappede borgere.
- Der skal udvikles en tillidsbaseret praksis, der giver et fagligt spillerum for de ansatte og giver bedre mulighed for dialog med borgeren
- Ansøgning om hjælpemidler skal forenkles og visse hjælpemidler kan udleveres uden forudgående sagsbehandling. De kan forhåndsbevilges.
- Der skal arbejdes for, at der er alderssvarende bo- og livsformer for handicappede. Boformer der kan styrke fællesskaber og fællesskabende aktiviteter.
- Støtte handicappede i at få job eller tage uddannelse, når de ønsker det.
- Understøtte at det sociale frikort bliver introduceret og kendt som en mulighed for de psykisk handicappede
- Der skal arbejdes for en socialpsykiatri, der har ressourcer til hurtigt at møde borgere med behov for støtte.
- At der for særligt udsatte borgere med psykiatriske lidelser er mulighed for at få tilknyttet en omsorgs koordinator.
- Der skal arbejdes for minimumsnormeringer på bosteder.
- At hjerneskadede og deres pårørende kan modtage en koordineret hjælp gennem en professional kontakt i kommunen.

Sundhed

Alle skal have lige ret til et sundt og godt liv. Derfor skal vi arbejde aktivt for at mindske uligheden indenfor sundhed og livsstilssygdomme. Vi ønsker at arbejde for større fysisk såvel som psykisk sundhed blandt vores borgere, og derfor må der lægges en større forebyggende indsats på nogle områder - fx hos børn og psykisk sårbare. Vi ønsker at arbejde for et liv, der ikke gør, at børn og unge bliver psykisk udfordrede.

SF mener, at det er et kommunalt ansvar og en kommunal interesse at inspirere og motivere til et sundere liv gennem mere motion, sund kost og forebyggelse af ensomhed samt stress. Som kommune skal vi stille med tilbud, som er med til at forebygge kroniske sygdomme og sikre at disse ikke forværres, såfremt man har dem.

SF vil medvirke til at forbedre den generelle sundhedstilstand for borgerne i Sorø Kommune. Det skal bl.a. ske gennem sundhedskampagner og ved at give bedre adgang til sjov og enkel motion.

SF vil arbejde for, at vi får bedre muligheder for at dyrke forskellige former for motion i vores smukke natur. Endvidere vil SF inspirere til, hvordan man kan bruge naturen som et redskab til at finde ro i en travl og stressende hverdag.

Vi skal sætte ind i forhold til vores børn. Sunde vaner dannes allerede fra barnsben og vi kan forebygge meget ved at lære vores børn om sund mad og motion. Vi ønsker at sætte ressourcer af til sund, nærende og økologisk mad i kommunale tilbud samt til forskellige projekter omkring mad i børnehøjde, hvor læring og børns naturlige nysgerrighed kommer i højsædet.

SF vil give alle børn et idrætspas, når de får deres sundhedskort. Passet vil give gratis adgang til foreningsidræt i Sorø Kommune.

SF vil arbejde for tidssvarende og gode arenaer til fysisk aktivitet, motion og fællesskab.

SF sørger for sikre skoleveje og via dette inspirerer til, at børn cykler i skole fremfor at blive transporteret hele vejen til og fra skole. Det skal være sikkert at cykle som barn, uanset hvor i kommunen man bor.

Sundhed handler ikke kun om fysisk sundhed, men i høj grad også mental trivsel. Vi ønsker at styrke netværksdannelse for enlige borgere. Det kan bl.a. ske ved at inspirere til eller etablere "motionsvenner", trivselsvenner og madfællesskaber, hvor man mødes med andre.

SF vil prioritere stressforebyggelse og gøre det nemmere for både borgere og arbejdsgivere at bede om hjælp ved begyndende tegn på stress. Når vi har borgere og særligt unge, der står uden uddannelse eller job, skal vi som kommune være aktive i forhold til at vedligeholde deres sundhedstilstand og personlige trivsel.

Konkrete idéer til handlemuligheder for en bedre sundhed:

- Vil sætte mål for, at vi mindsker uligheden i sundhed.
- Vi vil sætte mål for, at vi bliver sundere i Sorø Kommune.
- Vi vil have forebyggende tilbud til alle borgere.
- Vi vil tilbyde gratis rygestopkurser – og rygestopkurser med gratis nikotinsubstitution.
- Vi vil have gratis kurser til overvægtige og kurser for borgere med lignende problemstillinger - fx stress, psykisk sårbare, ensomhed.
- Vi vil samarbejde med aftenskolerne, virksomheder og idrætsorganisationer om særlige motionstilbud til borgere i sårbare og skrøbelige situationer.
- Vi vil samarbejde med foreninger om tilbud i mestningsstrategier til borgere i sårbare og skrøbelige situationer.
- Vi vil arbejde for nye former for rehabiliterende forløb. Fx et rehabiliteringskursus, højskolekursus i rehabilitering.

Fair forhold, tillid og ansvar

Sorø Kommune skal som virksomhed være en attraktiv arbejdsplads, hvor folk gerne vil søge job og gerne vil blive, fordi der er fleksibilitet, faglig frihed, arbejdsglæde og et tillidsfuldt miljø.

Fleksibilitet og tryghed i jobbet betyder, at vi skal tilbyde fuldtids eller deltidsstillinger til dem, der ønsker det. Vi skal samtidig tilbyde en fleksibilitet, hvor man som ansat kan aftale at gå op og ned i tid over perioder. De frigjorte timer

skal besættes, så der ikke laves "overtræk" på de andre medarbejdere, når en kollega går ned i tid. Fleksibel arbejdstid kan understøtte det at få arbejde og familieliv til at gå op eller arbejde og efteruddannelse til at passe sammen.

Sf vil sætte fagligheden fri, således at der bliver lagt flere kompetencer og beslutninger hos de enkelte ansatte, der arbejder direkte med borgerne, sosu'er, sundhedspersonale, lærere, pædagoger, samt medarbejdere der arbejder med konkrete opgaver fx i Vej og Park eller bygningsvedligeholdelse.

Som en moderne kommunal arbejdsplads skal vi arbejde med ligestilling og lige muligheder uanset køn, etnicitet og handicap i ansættelsesprocessen og personalepolitikken. Det betyder, at vi arbejder for åbenhed om løn og tillæg, samt uvildighed og diversitet i ansættelsesprocedurer, f.eks. ved krav om, at i ansættelsesprocessen til en stilling skal indstilles så vidt muligt mindst en kandidat af hvert køn til samtale med ansættelsesudvalget. Vi arbejder på at fremme, at borgere med handicap opnår ansættelse.

SF har tidligere stillet forslag om, at Sorø Kommune fik en whistleblowerordning, som muliggør anonyme henvendelser om for eksempel dårlig trivsel, mistanke om ulovlige handlinger og krænkende adfærd. Vi mener forsat, at det er vigtigt og forventer det indført.

Corona-nedlukningen har vist, at der er muligheder for at kombinere hjemmearbejdspladser med fremmøde på arbejdspladsen. Når der naturligt arbejdes videre på erfaringerne, skal medarbejderne inddrages og der skal tages højde for arbejdsmiljø og vilkårene for faglig udvikling og sparring mellem nye og erfarne medarbejdere.

Sf mener, at løsning af velfærdsopgaver er en kommunal opgave og vi mener, at vi, som kommune skal tage det ansvar på os. Derfor er SF imod udlicitering af velfærdsopgaver som pasning og pleje af ældre, syge og handicappede, sundhedstilbud, genoptræning, pasning af børn, skole og undervisning til private firmaer, der har til formål at skabe overskud og formue til deres aktionærer. Erfaringer viser at private firmaer ikke giver bedre service for færre penge, blot mindre service for færre penge.

Sorø Kommune skal være forpligtet til at stille krav om fair og ordentlige arbejdsforhold, fravær af skattely-udnyttelse, samt handlingsplaner for klimabelastninger til alle de virksomheder, der løser opgaver for os og som vi handler med. Vi har arbejdet aktivt for at bekæmpe social dumping og de medfølgende uretfærdige fattigdomsproblemer, og det vil vi forsat gøre. SF mener, at Sorø Kommune skal gå forrest og føre kampagne mod, at der overhovedet foregår social dumping på arbejdspladser i kommunen. Det skal være en del af Sorø Kommunes erhvervs politik, at vi på den måde støtter lige konkurrence for alle virksomheder.

Konkrete idéer til handlemuligheder for fair forhold, tillid og ansvar:

- Sorø Kommune skal være en demokratisk arbejdsplads, hvor der er tillid og åbenhed mellem ansatte, ledelse og politikere.
- Sorø Kommune skal have en whistleblowerordning.
- Sorø Kommune skal praktisere en ligestillingspolitik som en del af personalepolitikken.
- Medarbejderne i Sorø Kommune skal have mulighed for at vælge fleksibilitet i arbejdstid - man skal f.eks. kunne aftale at gå ned eller op i arbejdstid en gang årligt.
- Vi vil ikke være med til at udlicitere velfærdsopgaver.
- Sorø Kommune skal selv skabe job til ledige med handicaps og særlige behov.
- Vi vil fortsat sikre sociale klausuler, der sikrer fair forhold hos alle, som kommunen samarbejder med. Det skal være en forudsætning for samarbejdet.

Arbejdsmarked- og erhvervs politik

For SF hænger erhvervsindsatsen, beskæftigelsesindsatser og sociale indsatser sammen. En kommunalt forankret erhvervsindsats giver bedre samarbejds muligheder mellem borgere og erhvervsliv samt bedre muligheder for at skabe et rummeligt arbejds marked.

Jobcenter

SF mener, at alle har ret til job og uddannelse. Job og uddannelse er grundlaget for forsørgelse og selvstændighed. Det er ofte vejen til fællesskaber og værdighed. Når mennesker har brug for hjælp til at finde job, vælge uddannelse eller komme videre efter sygdom, har de krav på en værdig rådgivning og en relevant indsats.

Sf vil arbejde for, at sagsbehandlingen i jobcentret foregår i en dialog i øjenhøjde med borgeren. Fra kommunal side skal man være opmærksom på, at kommunen i den situation borgeren er i, har meget stor magt. Borgerne oplever nogle gange en umyndiggørelse i mødet med jobcentret. Det vil SF arbejde på at komme til livs. Det er såvel den politiske som den administrative ledelse, der har ansvaret for arbejdsformen og tilgang til borgerne, og derfor er det også politikere, der sammen med ledelsen skal ændre på det.

Sorø Kommune spiller en vigtig rolle i støtten til de borgere, der er jobsøgende, på vej til at blive integreret på arbejdsmarkedet eller af helbredsmæssige eller sociale årsager i kortere eller længere perioder er forhindret i at forsørge sig selv. Det er et kommunalt ansvar, at borgerne mødes med tillid, respekt og i en samarbejdende ånd, når de kommer i kommunens borgerservice, jobcenter eller andre afdelinger. Kommunens jobcenter skal i samarbejde med borgeren finde en række relevante tilbud til borgere for, at de igen kan komme i job eller uddannelse.

Derfor skal Jobcentrets indsats bestå af uddannelse, hvor det giver mening og af praktik med perspektiv, hvor det giver mening. Ufaglærte og kortuddannede behøver et mærkbart kompetenceløft for at klare sig på fremtidens arbejdsmarked.

Det er SF's holdning, at der også skal være plads til alle de, som ikke helt kan følge tempoet. Det er et fælles ansvar, at det lykkes. Derfor skal der aftales partnerskaber mellem kommunen, virksomheder og fagforeningerne om fleksjob / job på særlige vilkår. Alle borgere skal hjælpes til at kunne bidrage efter formåen og med accept af individuelle begrænsninger.

De sygemeldte skal mødes med den indsats, de har behov for som sygemeldte. De skal ikke mødes med krav, som de ingen mulighed har for at imødekomme. Desværre kan sygdom føre til økonomisk og social deroute eftersom, at man efter blot 22 ugers sygdom kan miste retten til sygedagpenge uden at kunne blive godkendt til arbejdsløshedsdagpenge. Loven kan vi ikke ændre i kommunalpolitik, men vi kan beslutte, at vi i Sorø Kommune vil sikre, at folk ramt af sygdom ikke må ende uden en ordentlig forsørgelse. SF kan ikke acceptere, at syge falder i hullet mellem sygedagpengeloven og arbejdsløshedsdagpengeloven.

SF vil arbejde for at vi kommer væk fra de alt for lange afklaringsforløb for borgere tilknyttet jobcentret. Det er retssikkerhedsmæssigt og menneskeligt ikke i orden. De lange forløb er en ydmygelse for borgerne, derfor skal det stoppe og der skal sættes et værdigt forløb i stedet

SF ser socialøkonomiske virksomheder og sociale iværksættere som en af løsningerne i et rummeligt arbejdsmarked, hvor borgere og mennesker betyder mere end blot en økonomisk bundlinje.

Erhvervslivet

Det er vigtigt, at erhvervsudvikling sker i et samspil mellem erhvervslivets aktører og kommunen. Der er en fælles interesse for, at lokalområder udvikler sig og lokale byer forsat har liv i gaderne til gavn for kommunens borgere. Der skal prioriteres et vidensområde, hvor byers behov og erhvervsfolks eller frivilliges ideer kan samles og faciliteres.

SF ser bevaring af kulturhistoriske bygninger og områder som en væsentlig værdi for kommunens fremtidige udvikling indenfor turisme, handel, erhverv og bosættelse. Derfor skal Sorø's bymidte med flere bevaringsværdige bygninger samt bevaringsværdige områder i andre byer og landsbyer bevares og byrenoveres i respekt for de kulturhistoriske værdier. For SF er der en væsentlig sammenhæng og fælles interesse mellem veldrevne liberale erhverv, forretninger og blandt andet Sorø bys gamle købstadskultur - afspejlet i mange historiske bygningsfacader.

SF's erhvervspolitik bygger på principper om et socialt ansvarligt, bæredygtigt og samarbejdende erhvervsliv. Vi ønsker at fremme et erhvervsliv, som gerne vil være medspillere i at udvikle grøn omstilling, CO2-neutrale tiltag og grønne jobs samt tage et medansvar for uddannelse og beskæftigelse. SF ønsker en erhvervspolitik båret af ønsket om et klima- og naturvenligt erhvervsliv, som energioptimerer og er indstillet på at give plads til mere natur. For SF er det naturligt, at virksomheder indgår partnerskaber med kommunen om f.eks. folkeskolen, integration, energioptimering, grøn omstilling mv.

Sorø kommunes natur er helt unik og et stort trækplaster for tilflyttere og turister. I SF er vi opmærksomme på balancen mellem natur- og landskabsbeskyttelse og erhvervs- og turismeaktiviteter. Vi vil beskytte naturværdierne og går derfor ikke ind for etablering af industri og erhverv i følsomme og værdifulde naturområder.

SF mener, at kommunen og det lokale erhvervsliv har en fælles interesse i, at lokale virksomheder ikke udsættes for unfair konkurrence i form af social dumping

Konkrete idéer til handlemuligheder for en grøn og social arbejdsmarkeds – og erhvervspolitik:

- Kommunen kan sætte loft over, hvor mange borgere, der er normen for en sagsbehandler.
- Kommunen kan styrke og forenkle det tværfaglige samarbejde ift. borgerens sager og udfordringer.
- Kommunen kan udarbejde en politik for det gode ressourceforløb fra start til slut. Hvis der ikke kan sikres meningsfulde indsatser overfor borgerne, skal kravene til borgerens indsats sænkes.
- Kommunen kan styrke og forenkle det gensidige samarbejde med virksomheder omkring jobs på særlige vilkår.
- Kommunen skal tilbyde vejledning og rådgivning i grøn omstilling, herunder forbedret energiudnyttelse, affalds og materialepolitik, naturvenlig vedligeholdelse af virksomhedens områder, mm., til virksomheder.
- Kommunen vil støtte, at landbrug bliver omlagt til økologisk drift ved at tilbyde gratis omlægningstjek.
- Kommunen skal aktivt og i partnerskab med det lokale handelsliv understøtte, at der forsat er liv i Sorø midtby og andre bycentre.

Kultur og fritid

Kultur er et frirum, der skaber fællesskaber. Det er det sted, hvor vi mødes på tværs af de sociale forskelle. Kultur inspirerer og opmuntrer os alle til at tage en mere aktiv del i samfundet. Musik, teater, idræt og alt derudover og derimellem kan sætte gang i vores følelser – positive som negative – og skabe stærke bånd mellem mennesker.

For SF er det centralt at sikre en lige adgang til kultur for alle.

Kulturen skal kunne rumme både det brede og det mere nichebetonede, og alle skal kunne deltage. Vi har et særligt ansvar for at inddrage udsatte børn og unge. Det vil SF bl.a. arbejde for ved at indføre fripas til kulturinstitutioner og ved at kulturinstitutioner integreres i dagtilbud og folkeskole. - kommunale ordninger som giver alle mulighed for at deltage i fritidstilbud, uanset pengepung, fx gratis klippekort til kulturtilbud for familier med lav indkomst, mennesker på overførelsesindkomst.

Kulturen skal tænkes ind i den generelle lokalplanlægning, indretning af daginstitutioner, skoler og ældrepleje, mulighed for borgerinddragelse, udvikling af bymidter, landsbyer og yderområder mm

Vi vil arbejde for at styrke samspillet mellem kulturinstitutioner og folkeskolen/daginstitutionerne, således at flere besøg på museer, teatre og spillesteder tænkes ind og bliver en mulighed i den relevante undervisning til gavn for børn og unge og kulturformidlingen.

Vi vil arbejde for at sikre den kommunale støtte til fx kulturelle arrangementer, aktiviteter og udøvere mod f.eks. at give mulighed optræden eller have krav om modydelse i form af optræden på plejehjem, skoler, daginstitutioner og lokale mødesteder.

Kulturen skal skabe overraskelser, oplevelser og lokale fællesskaber. En mangfoldig kultur er både et mål og en ressource i udvikling af en attraktiv kommune.

Sorø Kommune er kendt for sine kulturelle arrangementer. En gennemgående akse går fra Kongsgården i syd, gennem Sorø by og kulturinstitutionerne, over Tersløsegård og Åmosen i den nordøstlige del til Borgspillet på Vedbygård i det nordvestlige hjørne.

Sorø Kommunes samarbejde med forskellige aktører omkring tiltrækning af kulturelle højdepunkter er af stor værdi. SF støtter tiltag, som kan medvirke til at give vores kommune et kulturløft – som Jazzfestivalen, Kyndelmisse og musikarrangementer, som udmærker sig ved at skabe store unikke oplevelser for publikum og udøvere.

I Sorø Kommune er der tradition for et aktivt fritids- og foreningsliv. Der er en stor mangfoldighed af foreninger, der tilbyder motion, bevægelse og aktiviteter for mennesker i alle aldre. Mange får gennem deres deltagelse i foreningslivet fantastiske fællesskaber, der giver venskaber og sjove oplevelser, og så giver naturen i Sorø Kommune mange muligheder for dem, der vil være aktive sammen eller på egen hånd.

I kommunalbestyrelsen vil SF arbejde for, at der udvikles gode muligheder for at nyde og mødes i det grønne. En grøn kulturpolitik omfatter også gode forhold for gå- og cykelture i vores grønne områder og i naturen. Vi vil sikre rent vand og badevand i vores søer, som mange mennesker bruger til at mødes omkring og f.eks. for at sejle på eller bade i hele året. Grøn kulturpolitik omfatter også gode shelterpladser, kolonihaver, og f.eks. fødevarefællesskaber og andre arrangementer, hvor mennesker mødes lokalt med andre mennesker om fælles interesser i grønne omgivelser på tværs af alder, køn oprindelse og andre forskelle.

Konkrete idéer til handlemuligheder for kultur og fritid:

Kommune:

- Sikre gode forhold for foreningslivet
- Naturvejledningen skal være et attraktivt tilbud til børnene og de naturinteresserede voksne
- Vi skal undersøge mulighed for at åbne flere offentlige bygninger, der kan danne ramme for mødeaktiviteter og foreningsliv
- Kultur på tværs hvor der kommer fokus på samarbejdsmuligheder mellem f.eks. vores museer og kommunale institutioner
- Vi vil samarbejde med bl.a. handelsstandsforeninger om liv i bymidter
- Vi skal understøtte muligheder for den selvorganiserede idræt og friluftsliv
- Vi vil understøtte de frivillige lederes arbejde i foreningslivet
- Vi vil understøtte lige muligheder for at deltage i kultur- og fritidstilbud
- Arbejde for at kendskabet til lokale kulturelle aktiviteter understøttes og udbredes, f.eks. gennem en digital platform.
- Understøtte miljøer for udøvelse af kunst og kultur
- Understøtte åbne arrangementer og initiativer der fremmer mødet mellem dem, der bor i Kommunen og dem, der flytter til.

Aktivt ejerskab

- Arbejde for at kulturelle aktiviteter og emner indarbejdes i dagligdagen i kommunalt ejede virksomheder

Lokalt lederskab

- Gode muligheder for at nyde og mødes i det grønne, gode forhold for gå- og cykelture, rent badevand, shelterpladser, nabofællesskaber om skolehaver, kolonihaver, fødevarerfællesskaber skal understøttes igennem en aktiv grøn kulturpolitik.
- Aktiv bevaringsindsats hvor værdifulde kulturelle aktiviteter og forhold bevares og registreres
- Værdifulde kulturelle aktiviteter og forhold bevares og registreres

Økonomi

For SF hænger god økonomistyring sammen med god styring af solid kernevelfærd. I SF kobler vi økonomisk ansvarlighed med bæredygtighed. Set fra et SF synspunkt har en kommune til opgave at forvalte økonomien, så der er en sammenhængende kernevelfærd og bæredygtig drift.

Når vi taler om bæredygtighed under økonomi, er der en sort økonomisk bundlinje, en rød social bundlinje og en grøn miljø-og klimabundlinje.

En sort økonomisk bundlinje er for SF ensbetydende med en ansvarlig økonomistyring. Det betyder, at vi overholder de økonomiske rammer, som er aftalt mellem kommunerne og staten, at vi opbygger en robust økonomi i kommunen, som kan stå imod udfordringer, som opstår og at vi skaber plads til, at der kan investeres i fremtiden.

En rød social bundlinje forbinder vi med minimumsnormeringer i daginstitutioner, ældreplejen, handicapområdet, socialpsykiatri og botilbud. Med stærke sundhedstilbud, en rummelig arbejdsmarkedspolitik og et demokratisk fællesskab. I SF tror vi på, at en stærk social bundlinje understøtter den økonomiske bundlinje. Når vi forebygger stress og livsstilssygdomme, er det nemmere at holde fast i sit arbejde og klare sig selv. Giver vi de ældre og handicappede den rette støtte, styrkes de i at udvikle deres livs muligheder og på sigt klare sig bedre på egen hånd. Understøtter vi fællesskaber blandt mennesker, vil det styrke det gode liv, hvor der er mindre brug for den offentlige støtte.

En grøn miljø-og klimabundlinje forbinder vi med klimahandleplaner og konkrete reduktionsmål. Vi vil investere i den grønne omstilling og have klimaaftryk med i budgettet. Ved at investere i naturen samt energi og CO2 reducerende tiltag, skaber vi ikke kun jobs - vi gør også vores kommune attraktiv at bo og leve i, og vi sikrer fremtiden for kommende generationer. Vi tror på, at mange indkøb og investeringer kan foretages til samme pris som traditionelle løsninger. Den grønne løsning koster i nogle tilfælde en mindre merpris, men det er en investering i vores alles fremtid, vi er villige til at lave.

For SF er det vigtigere, at der er en voksen til at løfte barnet op i vuggestuen, end at man er fritaget for byggesagsgebyrer. Det er vigtigere med værdig ældrepleje, der hænger sammen end at give skattelettelser til erhvervslivet. Det er vigtigere at bruge ressourcer på grøn omstilling, vedvarende energi og CO2- og energireducerende tiltag, end at lægge overskydende penge i kassen. Kommunens penge skal arbejde. Vi ser hellere et hul i vejen end et hul i kernevelfærden.

SF vil udvikle det fælles budgetkodeks, så det indregner klimaaftryk. Klimaaftryk skal medregnes i det tekniske budget og budgetændringsforslag. Budgettet skal stemme overens med kommunens langsigtede klimamål. SF ønsker at arbejde for et budgetkodeks, som forholder sig til den sorte den røde og den grønne bundlinje.

SF vil arbejde for udmøntningen af dette valgprogram ved hvert års budgetforhandlinger. Kommunernes økonomi holdes i en skruestik, og ingen kan forestille sig, at det hele kan gennemføres på en gang. Netop derfor er det vigtigt for SF at fastholde pejlemærkerne; grøn omstilling og social ansvarlighed i et ligeværdigt og demokratisk fællesskab – også i det lange perspektiv.

SF vil arbejde for, at Sorø Kommune fremover tager ALLE 17 verdensmål til sig. Vi mener, tiden er moden til at gå ind for alle verdensmål.

SF ser en risiko med at udplukke verdensmål, da det kan give en skævridding i indsats og udvikling, når man går positivt efter et verdensmål, kan det påvirke et andet verdensmål negativt. Et eksempel på det er, at verdensmålet "Bæredygtig

energi”, når det bruges til at underbygge en beslutning om solcelleanlæg, kan påvirke verdensmålet ”Liv på land”(der handler om naturen) negativt, hvis der fx ikke tages hensyn til naturen.